

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága dr. Tóth Tamás Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala alperes ellen gyámhatósági ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében - amelybe az alperes pernyertessége érdekében dr. Lichy Gábor ügyvéd által képviselt beavatkozott - a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2010. november 9. napján kelt 12.K.23.189/2009/40. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 55. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 12.K.23.189/2009/40. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (azaz tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes - a 2008. július 14-én a jogerős ítélettel alperesi beavatkozónál elhelyezett - kiskorú gyermeke védelembe vétele iránt terjesztett elő kérelmet állítva, hogy a gyermekről az alperesi beavatkozó (édesanya) nem megfelelően gondoskodik, a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődését nem biztosítja, őt nem megfelelően táplálja, a gyermek érdekeivel ellentétes magatartást tanúsít és ezzel veszélyezteti a gyermek fejlődését. A felperes kérelméhez csatolta az általa felkért és a gyermeket több alkalommal vizsgáló által készített szakértői véleményeket.

Az elsőfokú hatóság megismételt eljárásban hozott 2009. május 28-án kelt 975.429-32/2009. számú határozatában a felperesi kérelmet

elutasította. Az elsőfokú hatóság az alperesi beavatkozó munkatársai, hozzátartozói, a gyermek háziorvosa és a gyermek gyógykezelését ellátó szakorvos, a családgondozó nyilatkozata, nevelési intézmény (óvoda) pedagógiai véleménye és a pszichológus szakvéleménye alapján arra a következtetésre jutott, hogy a gyermek az édesanyja gondozásában nem veszélyeztetett, a gyermek részére az anya megfelelő lakhatási, szociális és anyagi körülményeket biztosít, a gyermek folyamatos óvodáztatása megtörtént, a gyermeket az anya az iskolába beíratta, a gyermek számára életkorának megfelelő szabadidős tevékenységet biztosít, nevelési-gondozási tevékenysége átlátható, szeretetteljes, gyermekközpontú, a gyermek ugyan kissé szorongó, de családi, óvodai, korosztályos kapcsolatai harmonikusak, a gyermek vidám, barátságos, így a nevelésbe vétel feltétele nem áll fenn.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperesi jogelőd 2009. július 16-án kelt B-GYA/74-5/2009. számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezését és a hatóság új eljárásra kötelezését kérte. Álláspontja szerint jogszabálysértőek a határozatok, mert a tényállást a hatóságok nem tárták fel és ez okból téves következtetéseket levonva utasították el a gyermeke védelembe vételére irányuló kérelmét. Állította, hogy az anya a kiskorú gyermeket tettelesen és pszichésen is súlyosan bántalmazza, ellene és rokonai ellen neveli, akadályozza a gyermek szellemi és fizikai fejlődését, ide értve egészségi állapotának javulását. Sérelmezte, hogy a panaszát nem teljes körűen vizsgálták ki, amikor a bizonyítási indítványait mellőzték és a bizonyítékok értékelését helytelenül végezték el. Hivatkozása szerint a bizonyítási eljárás lefolytatására a garanciális szabályokat sértve került sor, mert az ügyben kizárt személy (ügyintéző) vett részt a meghallgatásokon, a tanú kihallgatások során érvényesült a kizárt személy befolyása, lényeges tanúk (-alperesi beavatkozó munkatársa, -családgondozó) kihallgatására nem került sor. Vitatta a lefolytatott szakértői bizonyítás szakszerűségét, megalapozottságát. Hiányolta a szakértői vizsgálatról szóló előzetes értesítést, személyes meghallgatását, kérdései megválaszolását, szakértőkénti meghallgatását. A szakvélemény kapcsán hiányolta a fennálló ellentmondások feloldását, az anyai befolyás kizárását. Állította, hogy nem a gyermek pillanatnyi státusza alapján és előzményi adatok ismerete nélkül kellett volna a szakértőnek az állásfoglalását kialakítania, továbbá biztosítania kellett volna, hogy a gyermek vizsgálatakor egyik szülő se legyen jelen. Kifogásolta a szakértői vélemény szakmaiságát, megállapításainak megalapozottságát (tesztek értékelése, bántalmazás elvetése, játékprogramokkal kapcsolatos megállapítás). Sérelmezte, hogy nem volt módja arra, hogy a szakértőhöz kérdést intézzon. Hiányolta a Napköziotthonos Óvoda

korábbi és jelenlegi vezetőjének, a pedagógiai véleményt adó óvónőknek a meghallgatását, továbbá a meghallgatás elmaradásának indokolását. A gyermek táplálkozásával kapcsolatos bizonyítást elégtelennek találta. Kifogásolta az anya magatartásának, hozzáállásának változására vonatkozó tanúvallomások értékelésének mellőzését. Állította továbbá, hogy gyermekéről ténylegesen más személyek gondoskodnak, akiknek alkalmassága nem nyert bizonyítást.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletében a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság idézte a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 68.§ (1) bekezdését, továbbá 5.§ n) pontját és megállapította, hogy a hatóság által lefolytatott széleskörű bizonyítás nem igazolta azt a felperesi állítást, hogy a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését az édesanyja a vizsgálat időszakban gátolná, akadályozná, a gyermek fejlődéséhez szükséges feltételeket ne biztosítaná, ezáltal a gyermeket veszélyeztetettségnek tenné ki. E körben hivatkozott arra, hogy a munkáltató megkeresése alapján lefolytatott tanú kihallgatások során a közvetlen munkatársak nem támasztottak alá azt a felperesi állítást, hogy az anya a lázas, beteg gyermeket munkahelyére több alkalommal bevitte; a gyermek egészségi állapotáról, gyógykezeléséről és ezzel összefüggésben az anya megfelelő (gondos) hozzáállásáról a háziorvos, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház és Egyetemi Oktatókórház Gyermek egészségügyi Központ Gyermekpulmonológiai Szakrendelő főorvosa, mint kezelőorvos nyilatkozott; a gyermek megfelelő anyai nevelését és fejlődését a Napköziotthonos Óvoda pedagógiai véleménye, valamint a Családsegítő Szolgálat munkatársa, családgondozója, továbbá a közigazgatási eljárásban kirendelt szakértő véleménye alátámasztotta, cáfolva ezzel a felperesi állítást. Megállapította, hogy a gyermek késő esti ébrenlétére, életkorának nem megfelelő filmek, műsorok megtekintésére nem merült fel adat. Kiemelte, hogy a hatósági eljárásban beszerzett és azonos álláspontot alátámasztó bizonyítékokkal szemben csak a felperes által csatolt magánszakértői vélemény megállapításai állnak, és bár az eljárás során - erre vonatkozó jogszabályi kötelezettség hiányában - nem volt a hatóság feladata az eljárás szakértő újabb nyilatkozatának bekérése, az alapvető ellentmondások miatt indokoltnak tartotta volna a szakvélemények közötti ellentmondások feloldását. Ezen eljárási hiányosságot a peres eljárásban orvosolhatónak ítélve az elsőfokú bíróság szakértő kirendeléséről döntött és a perben rendelte ki szakvélemény elkészítésére. Az elsőfokú bíróság igazságügyi pszichológus szakértői véleményét aggálytalannak minősítette és ítélezése alapjául elfogadta. Megállapította, hogy a szakértő a bíróság által feltett valamennyi kérdésre kimerítően válaszolt, okszerű, logikus és ellentmondásmentes szakértői véleményt terjesztett elő, mellyel megerősítette a közigazgatási eljárás során kirendelt szakértő véleményét. Az elsőfokú bíróság a

hatósági döntés alátámasztásaként értékelte, hogy - egyet értve a közigazgatási eljárásban kirendelt szakmai álláspontjával - azt állapította meg, hogy az anya-gyermek kapcsolat stabil, kölcsönös szereteten alapul, kiegyensúlyozott. A beszerzett szakértői véleménnyel egyezően és a kisfiú pszichés státusza alapján nem látta igazoltnak a rendszeres, késő esti televízió nézést, illetőleg a nem megfelelő műsorok megtekintését, a gyermek bántalmazását, ezzel szemben arra a következtetésre jutott, hogy megfelelő gondozásban és nevelésben részesül a kiskorú gyermek az anya családjában, a gyermek egészséges fejlődését veszélyeztető anyai magatartás a vizsgálat alapján nem állapítható meg. A bíróság értékelte azt is, hogy a perben kirendelt szakértő a közigazgatási eljárásban kirendelt szakértő által alkalmazott szakmai módszereket, vizsgálati metodikát is megfelelőnek és szakszerűnek minősítette, ezzel együtt a kialakított véleményt megalapozottnak találta, továbbá megállapította azt is, hogy a vélemény kialakítása során a szakértő előzményi adatokat is vizsgált, így lényeges, a szakértői vélemény szakszerűségét befolyásoló hibát nem talált. Figyelembe vette azt is a bíróság, hogy a szakértő a magánszakértői vélemény kapcsán kifejtette, hogy a szakvélemény elkészítésének körülményei nem voltak optimálisak, a vizsgálat és a gyermek helyzetének feltárása egy irányból történt, így a csatolt szakvéleményből látszik, hogy szétválasztódik a jó és a rossz, és „ez a hasítás nem kedvez a vizsgálati eredmények egybevetésén alapuló, differenciált szakértői szemléletnek és gondolkodásnak”. Rögzítette a bíróság, hogy a felperes szakértői véleménnyel szemben előterjesztett észrevételei nem tekinthetők konkrét érdemi észrevételnek, további bizonyítási eljárást igénylő kifogásnak, így a felperes azon indítványát, hogy szerezzé be a szakértői vélemény alapját képező tesztek és rajzokat, elutasította. A beszerzett szakértői véleményt és a közigazgatási eljárásban lefolytatott bizonyítás adatait egybevetve megállapította, hogy semmilyen adat nem támasztja alá a gyermek anya által történő veszélyeztetettségét, e tény igazolására a felperes által csatolt szakértői vélemények önmagukban nem alkalmasak. A felperes által csatolt rajzok tekintetében megállapította a bíróság, hogy nincs adat arra vonatkozóan, hogy a rajzokat az alperesi beavatkozó készítette, ezt a tényt az alperesi beavatkozó tagadta, az nem alkalmas bizonyíték annak alátámasztására, hogy az anya a gyermek fejlődését (akár szexuálisan) valamely módon negatívan befolyásolja. A felperesnek a hatósági bizonyítási eljárásra vonatkozó kifogásait sem találta alaposnak, és rámutatott arra, hogy a gyámhatóság széleskörű bizonyítást folytatott le, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§ (5) bekezdése alapján a bizonyítás irányát szabadon határozhatta meg, így nem volt köteles a felperes által kért valamennyi tanú meghallgatására és bizonyítási eljárás felperes által kért módon történő

lefolytatására. Egyetértett azzal, hogy a bizonyítási indítványok mellőzését a hatóságnak indokolnia kellett volna, azonban ennek elmaradását nem tekintette lényeges és a határozat törvényességére kiható szabálysértésnek.

kizárt ügyintéző eljárása tekintetében a döntés megalapozatlanságát eredményező eljárási szabálysértést nem észlelt és nem találta indokoltnak az írásbeli véleményt benyújtó orvos, szakorvos, családgyógyász, óvodapedagógus tanúként történő kihallgatását sem, ugyanis válaszaikat a hatóság megkeresésére megküldték, azok pedig egyértelműek voltak. Kiemelte, hogy az alperesi beavatkozó közvetlen munkatársait a munkáltató tájékoztatása alapján idézte a hatóság, tanú kihallgatásának mellőzése indokolt volt. Hivatkozott arra, hogy az aggálymentes perbeli szakvélemény miatt nem volt szükség újabb szakértő kirendelésére. elsőfokú eljárásban eljáró ügyintéző (főtanácsos), továbbá Város Önkormányzatának Jegyzője, valamint alpolgármester tanúkénti kihallgatását szükségtelennek találta, kiemelve, hogy az utóbbi két személy érdemi információval az ügygel kapcsolatosan nem is rendelkezett.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206.§ (1) bekezdését és 221.§ (1) bekezdésében foglaltakat, mert az elsőfokú bíróság a releváns tényeket teljes körűen nem tárta fel, lényeges körben a bizonyítást nem folytatta le, így hiányos adatok alapján döntött, a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytelenül és súlyuknak nem megfelelően értékelte, lényeges eljárási szabálysértéseknek nem tulajdonított jelentőséget, továbbá a bizonyítási indítványok mellőzésének kellő indokát sem adta, és a tárgyalás berekesztését megelőzően a Pp. 145.§ (2) bekezdésébe ütköző módon nem biztosított lehetőséget a felperesnek indítványai személyes megtételére. Állította, hogy az általa beszerzett szakértői vélemény több évet felölelő időszak tapasztalatai, 17 vizsgálat eredménye alapján készült komplex értékelést tartalmaz, így e szakvélemény és -féle szakvélemény közötti ellentmondások feloldására szükség lett volna, ez azonban ténylegesen nem történt meg, ennek hiányát az elsőfokú bíróság is elismerte, eljárási hibaként értékelte, ugyanakkor a perben kirendelt szakértői vélemény sem oldotta fel a meglévő ellentmondásokat, és tételesen nem is cáfolta és nem is támasztotta alá egyik szakértő álláspontját sem. Sérelmezte, hogy a bíróság nem vonta a szakértő értékelési körébe az alperesi beavatkozó által készített rajzokat, holott álláspontja szerint enélkül megalapozott vélemény nem alakítható ki. Hivatkozott arra is, hogy az anya a gyermekét tettelesen és pszichésen súlyosan bántalmazta, ellene és a rokonai ellen neveli, akadályozza a gyermek szellemi és fizikai fejlődését, gátolja a gyermek asztmatikus betegségének javulását,

valamint folyamatosan gyermeke alapvető érdekeivel ellentétes magatartást tanúsít. Álláspontja szerint a perben lefolytatott bizonyítás alkalmatlan a teljes körű és az ügy minden részletére kiterjedő tényállás megállapítására, mert sem az igénybe vett bizonyítási eszközök, sem a bizonyítás eredményének értékelése, sem a levont következtetések nem fogadhatók el. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal az alapügyben megvalósult eljárási szabálysértéseket, illetve azoknak az ügy érdemére gyakorolt hatását. Mindezek alapján állította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül, a logika szabályaival ellentétesen mérlegelte, a bizonyítás lényeges szabályait sértve hozta meg döntését, mely okból jogellenes következtetések kerültek levonásra.

Az alperes a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Korábbi nyilatkozatainak és a határozatban foglaltaknak fenntartása mellett állította, hogy az eljáró gyámhatóság, illetőleg a megyei bíróság is kellő alapossággal feltárta a tényállást, széleskörű bizonyítás eredményeként jutott arra a megállapításra, hogy a gyermek védelembe vételére okot adó körülmény nem áll fenn.

Az alperesi beavatkozó a felülvizsgálati eljárásban érdemi észrevételt nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el és a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

A felperes felülvizsgálati kérelme - az alábbi szerint - alaptalan.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 206.§ (1) bekezdését is idézve alapvetően azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság a hatósági eljárás szabálytalanságait nem vette figyelembe, a bizonyítási eljárás során releváns tényeket nem tárt fel, a rendelkezésre álló bizonyítékokat - azok hiányossága folytán is - helytelenül értékelte, ezért okszerűtlen és téves következtetéseket levonva jutott arra a következtetésre, hogy a védelembe vételre irányuló kérelmét elutasító közigazgatási döntések törvényesek. A felperes a Pp. 221.§ (1) bekezdésére utalással kifogásolta az ítélet indokolásának jogszerűségét is.

A fenti érvelésével a felperes az elsőfokú peres eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményének felülmérlegelését kérte a Legfelsőbb Bíróságtól.

A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati ügyekben követett töretlen gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelésébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs

lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. Felülmérlegelésre csak kivételes esetben kerülhet sor, csak akkor, ha a tényállás feltáratlan maradt, és a jogerős ítélet iratellenes, vagy okszerűtlen érvelést, illetve logikai ellentmondást tartalmaz. A Legfelsőbb Bíróság a bizonyítás eredményének felülmérlegelésére nem látott indokot az alábbi okok miatt.

Az elsőfokú bíróság a hatósági eljárás és bizonyítás törvényességét érintő felperesi kifogásokat helytállóan értékelte és a közigazgatási eljárást, valamint a lefolytatott bizonyítást megalapozottan minősítette törvényesnek.

A felperes állította, hogy a hatósági eljárásban részt vett az ügy intézéséből kizárt személy, aki a meghallgatásokon való jelenlétével befolyásolta a bizonyítás irányát. E kifogás kapcsán az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy az elsőfokú eljárásban volt az ügyintéző, a meghallgatásokat ő vezette. kihallgatáson való jelenléte egy esetben igazolható, tanú 2009. március 28-án megtett nyilatkozata során. Ezen eljárási cselekmény foganatosításakor is volt az ügyintéző, a kihallgatáson jelen volt a felperes és az alperesi beavatkozó is, jelenléte bár szabálytalan volt, a kihallgatás menetét nem befolyásolta, hiszen ő kérdést a tanúhoz nem intézett, a jegyzőkönyv szerint kizárólag megjegyzést fűzött a kihallgatás menetét minősítve. A peradatok a kizárt személy további jelenlétét, közreműködését, befolyását nem igazolták, azt a felperes sikerrel nem bizonyította. Ez okból helytálló, hogy az elsőfokú bíróság ezt az eljárási szabálytalanságot nem tekintette olyan súlyúnak, amely a határozat hatályon kívül helyezését eredményezheti.

A Ket. 50.§ (5) bekezdésére utalással jogszerűen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a hatóság nem sértett eljárási szabályt azzal, hogy nem engedett teret a felperes valamennyi bizonyítási indítványának, és mellőzte az általa kihallgatni kért tanúk nyilatkozatának beszerzését, mert a Ket. 50.§ (5) bekezdése alapján a hatóság szabadon választja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt. A perbeli esetben nem volt olyan jogszabály, amely a konkrét és mellőzött bizonyítási eszköz igénybevételét előírta volna, így a hatóságot csak az kötötte a bizonyítási eljárás során, hogy az ügy szempontjából releváns valamennyi körülményt feltárja, mivel ezt számára a Ket. 50.§ (1) bekezdése előírja.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra is, hogy azzal sem sért eljárási szabályt a hatóság, ha az egyértelmű, világos nyilatkozatok megtétele mellett eltekint a nyilatkozattevő személyes meghallgatásától. A gyermek kezelését végző orvosok közül a háziorvos a gyermek testi fejlettségét, és ebből eredően a gyermek táplálkozását a gyermek korának megfelelőnek ítélte, és nyilatkozott arról is, hogy a gyermek jó egészségi állapotban van, gyógykezeléseken és szűrővizsgálatokon rendszeresen részt vesz. A

pulmonológiai szakellátást végző főorvos az anya együttműködő, a gyermek gyógyulását elősegítő lelkiismeretes magatartásáról számolt be. E nyilatkozatok egyértelmű választ adnak arra nézve, hogy a gyermek testi fejlődését, betegségének javulását az anya elősegíti, a gyermek táplálása megfelelő, e tekintetben veszélyeztető magatartás nincs. Az óvodapedagógusok kedvező véleményt alkottak a szülő-gyermek kapcsolatáról, a gyermek szellemi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséről, az anya hozzáállásáról, nevelési intézménnyel való kapcsolatáról. A családgondozó pedig a gyermek közvetlen otthoni környezetét ítélte megfelelőnek, és olyannak, amely biztosítja az egészséges fejlődés lehetőségét. E nyilatkozatokat a fenti személyek szakmai kompetenciájuk és ehhez társuló felelősségük tudatában nyújtották be a hatóságnak, azok tartalmát a hatóság és bíróság – ellenkező tény bizonyítása nélkül – köteles figyelembe venni. Lényeges, hogy az írásbeli nyilatkozatok a hatósági megállapítás szempontjából elégséges információval szolgáltak, egyéb körülményekre vonatkozó információ beszerzése a hatósági döntés meghozatalához nem volt indokolt.

Az elsőfokú bíróság a közigazgatási eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás adatait áttekintve megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a hatóság széles körű bizonyítást folytatott le, hiszen a hatóság azokat a személyeket hallgatta meg, akik közvetlen kapcsolatban álltak az anyával és a kiskorú gyermekkel, ismerték, ismerhették kettejük viszonyát, mindennapi életét, a felperes által sérelmezett anyai magatartásról tudomással bírhattak volna akár azért, mert azt közvetlenül tapasztalták (hozzátartozók, munkatársak, orvosok), akár azért, mert a gyermek viselkedése alapján arra szakmai tapasztalatok alapján következtetni tudtak volna (nevelők, családgondozó, házi- és kezelőorvos, pszichológus szakértő). Ezért az elsőfokú bíróság jogszerűen minősítette megalapozatlannak a felperes hivatkozását a tanúbizonyítás elégtelenségével kapcsolatban.

Az elsőfokú bíróság indokoltan mellőzte a perben olyan személyek meghallgatását, akiknek nem volt és nem is lehetett érdemi tudomása a kiskorú gyermek fejlődéséről (és), vagy csak a hatósági eljárás keretében és az ügyben eljáró előadóként ismerte meg e család életét (). Két közvetlen munkatárs kihallgatása mellett nem volt indokolt a tartós betegállományban lévő tanúkénti kihallgatása sem, különösen, hogy a felperes azt még csak nem is valószínűsítette, hogy ez a személy a másik két munkatársétól eltérő tartalmú nyilatkozatot tenne.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felajánlott bizonyítás mellőzését a hatóságnak indokolni kellett volna, azonban jól értékelte, hogy az indokolás hiánya olyan eljárási hiba volt, amely az ügy érdemi elbírálására nem volt kihatással, így a hatóság ezen mulasztása nem eredményezhette a határozat(ok) hatályon kívül helyezését.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre is, hogy a felperesi magánszakértő és a közigazgatási eljárásban kirendelt szakértő véleménye közötti ellentmondás feloldása a közigazgatási eljárásban indokolt lett volna. Ezen mulasztás pótlására – a Legfelsőbb Bíróság KK31.számú állásfoglalása alapján – jogszerűen látott lehetőséget a perben elrendelt szakértői bizonyítás keretében, mert a felperes kiskorú gyermeke védelembe vétele iránti kérelem kapcsán szakkérdésnek tekinthető, hogy a kiskorú gyermek fejlődésében kimutatható-e olyan az anyától származó bármely formájú és irányú veszélyeztetés, amely indokolttá teszi, hogy a hatóság segítséget nyújtson az anyának a gyermek nevelésében, gondozásában, biztosítva ezzel a kiskorú gyermek megfelelő érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődését. Tekintettel arra is, hogy a felperes a kérelmét, a hatóság pedig a határozatát alapította szakértői véleményre, indokolt volt a közigazgatási határozatok törvényességét vitató kereseti kérelem kapcsán a szakértői bizonyítás elrendelése.

Az elsőfokú bíróság a felmerült szakkérdést a kirendelt szakértő szakvéleménye alapján tudta elbírálni, szakmai jártasság hiányában ahhoz kötve volt, különösen, hogy a felperes nem terjesztett elő olyan bizonyítási indítványt, amely e kérdésben további eljárás lefolytatását tette volna szükségessé.

A szakértői vélemény az ítélezés alapjául szolgálhatott, mivel a szakértő a bíróság által feltett és az ügy elbírálása szempontjából releváns kérdésekre megadta az egyértelmű és határozott válaszokat, a megállapításait szakértő vizsgálati eredményekkel és kellő indokolással támasztott alá.

A szakértői véleménnyel szemben a felperes érdemi kifogást nem tett, a felperesi indítvány szerinti azon bizonyításra, hogy a bíróság szakértőként hallgassa meg, nem volt eljárásjogi lehetőség, mivel a közigazgatási perben szakértőként nem lehetett kihallgatni és az általa adott véleményt a perben kirendelt szakértői véleménnyel, mint egyenrangú bizonyítékot nem lehetett ütköztetni. A bírósági felülvizsgálat keretében kizárólag arra volt lehetőség, hogy a perben kirendelt szakértő véleményt alkosson ezen magánszakértői véleményről, melyre a perben sor került, azt a szakértő egyoldalúnak minősítette.

A Pp. 177.§ (1) bekezdése alapján a bíróság ha a perben jelentős tény vagy körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik szakértőt rendel ki. Az eljárási törvény meghatározza az eljárás menetét arra az esetre is, ha a szakértői vélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyéb kétség fér (Pp. 182.§ (3) bek.), mert ekkor a bíróság felhívására a szakértő köteles felvilágosítást adni,

illetve a fél erre irányuló indítványa alapján módja van a bíróságnak arra, hogy másik szakértőt rendeljen ki a perben. A Pp-nek a szakértői bizonyításra vonatkozó szabályai alapján egyértelmű, hogy csak a perben kirendelt, adott szakkérdésben jártassággal rendelkező személy tekinthető perben eljáró szakértőnek, csak az ilyen személy figyelmeztethető a hamis szakvélemény adásának következményére, csak ez a személy hallgatható ki szakkérdésben, csak ezt a személyt terheli szakmai felelősség az eljárása során.

A bírói gyakorlat egységesen foglalt állást arról, hogy a fél által becsatolt magánszakértői vélemény csak a fél előadásaként és nem szakvéleményként értékelhető, az ilyen magánszakvélemény a perben kirendelt szakértő véleményével nem azonos súlyú bizonyíték. A fél által felkért magánszakértő a perben csak tanúként és a szakvélemény elkészítésének körülményeire hallgatható ki, szakkérdésben nyilatkozatot nem tehet. A magánszakértő a perben a Pp. 178.§ (1) bekezdésének összeférhetetlenségi szabálya miatt nem rendelhető ki, így adott ügyben nem válhat perben kirendelt szakértővé. Ez okból a jelenlegi eljárási szabályok szerint arra sincs mód, hogy a perben kirendelt szakértő és a fél által felkért magánszakértő együttes meghallgatásával a két szakmai vélemény közötti ellentmondás feloldásra kerüljön, mivel a magánszakértő szakkérdésben nem nyilatkozhat, így épp a szakmai álláspontját nem fejtheti ki. Ez okból az elsőfokú bíróság szakértői meghallgatásának mellőzésével eljárási szabályt nem sérthetett. A magán- és perbeli szakvélemény közötti ellentmondás feloldására csak újabb szakértő kirendelésére irányuló megalapozott indítvány alapján kerülhetett volna sor, mely bizonyítással a felperes nem élt, holott a Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján a bizonyítás terhe rajta volt.

A gyermek anya általi veszélyeztetettségét a felperesnek a jelen eljárás során nem sikerült bizonyítania, így a Pp. 3.§ (3) bekezdése alapján e tény bizonyításának elmaradását a terhére kellett értékelni.

Az elsőfokú bíróság helyesen felperesi előadásként értékelte a magánszakértői véleményt, az azzal szemben álló valamennyi bizonyítékot (hozzátartozók, munkatársak, óvodapedagógusok, orvosok, családgondozó nyilatkozatát, a közigazgatási eljárásban kirendelt szakértő véleményét) számba vette, a bizonyítékokat egyenként és összességében, valamint súlyuknak megfelelően értékelte, a sürgősségen bizonyítási indítványokat mellőzte, a felmerülő szakkérdés megválaszolására szakértőt vett igénybe, a bizonyítási indítványok mellőzését megindokolta, így a bizonyítási eljárásra vonatkozó szabályokat betartotta.

Az elsőfokú bíróság a döntését részletesen megindokolta, egyenként bírálta el a felperes valamennyi (eljárásjogi és anyagi jogi) kifogását és mindenre kiterjedően fejtette ki jogi érveit a

kereseti kérelem elutasítása kapcsán, így terhére nem állapítható meg a Pp. 221.§ (1) bekezdésének megsértése.

Alaptalanul hivatkozik a felperes a Pp. 145.§ (2) bekezdésének megsértésére is, mert a tárgyalási jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a tárgyalás berekesztésére vonatkozó figyelmeztetés után a peres felek, képviselőik, így a felperes is nyilatkozatot tett, a berekesztés előtt az utolsó felszólaló is a felperes volt, így jogainak csorbítása nem állapítható meg.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okokból, ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartja.

A felperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban jogtanácsosi képviselettel felmerült költségeit, melynek összegét a Legfelsőbb Bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg, figyelembe véve a felülvizsgálati eljárásban kifejtett munka nagyságát.

Az alperesi beavatkozó a felülvizsgálati eljárásban nyilatkozatot nem tett, így költsége sem merült fel, ezért e körben a határozathozatalt mellőzte a Legfelsőbb Bíróság.

A felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles viselni az 1990. évi XCIII. törvény 50.§ (1) bekezdése szerinti mértékű felülvizsgálati illetéket.

Budapest, 2011. november 16.

Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke,
Kincsó sk. előadó bíró, Dr. Kalas Tibor sk. bíró

Dr. Tóth